

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 26/2020-83

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. októbra 2020 v pléne zloženom z predsedu pléna Ivana Fiačana a zo sudcov Jany Baricovej, Ladislava Duditša, Libora Duľu, Miroslava Duriša, Rastislava Kaššáka, Jany Laššákovej, Miloša Maďara, Petra Molnára (sudca spravodajca), Petra Straku, Ľuboša Szigetiho a Martina Vernarského o žiadosti generálneho prokurátora Slovenskej republiky, zastúpeného prvou námestníčkou generálneho prokurátora Slovenskej republiky, podľa čl. 136 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a § 226 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. o súhlas na vzatie do väzby [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], sudcu s prerušeným výkonom funkcie sudcu, takto

r o z h o d o l :

Ústavný súd Slovenskej republiky dá v a s ú h l a s na vzatie do väzby [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], sudcu s prerušeným výkonom funkcie sudcu, stíhaného ako obvineného na základe uznesenia prokurátorky Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky o vznesení obvinenia č. k. VII/3 Gv 76/19/1000-374 z 27. októbra 2020, v súvislosti so vznesením ktorého bola obmedzená jeho osobná sloboda zadržaním 28. októbra 2020 o 12.50 h.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Žiadosť generálneho prokurátora Slovenskej republiky

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. októbra 2020 doručená žiadosť generálneho prokurátora Slovenskej republiky, zastúpeného prvou námestníčkou generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej aj „generálny prokurátor“ alebo „navrhovateľ“), sp. zn. Se/1 20/20/1000 z 28. októbra 2020 (ďalej len „žiadosť generálneho prokurátora“) podľa čl. 136 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a § 226 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) o súhlas na vzatie do väzby [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], sudcu s prerušeným výkonom funkcie sudcu (ďalej aj „dotknutý sudca“).

2. Podľa čl. 136 ods. 3 prvej vety ústavy ústavný súd dáva súhlas na vzatie do väzby sudcu a generálneho prokurátora.

3. Podľa § 226 ods. 1 zákona o ústavnom súde žiadosť o súhlas na vzatie do väzby sudcu je oprávnený podať ústavnému súdu generálny prokurátor.

4. Podľa § 227 zákona o ústavnom súde predseda ústavného súdu na základe žiadosti podľa § 226 bezodkladne zvolá plénum ústavného súdu, ktoré vec prerokuje a rozhodne, pričom umožní osobe, ktorej sa žiadosť týka, aby sa k nej vyjadrila.

5. Podľa § 228 zákona o ústavnom súde o žiadosti podľa § 226 rozhodne ústavný súd uznesením.

6. Podľa § 229 prvej vety zákona o ústavnom súde uznesenie ústavného súdu o žiadosti podľa § 226 nadobúda právoplatnosť dňom, v ktorom ústavný súd o tejto žiadosti rozhodol.

7. Podľa čl. 131 ods. 1 ústavy a § 7 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde rozhoduje ústavný súd o návrhu podľa čl. 136 ods. 3 ústavy v pléne.

8. V zmysle čl. V bodu 1 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 v znení dodatku č. 1 z 27. mája 2020 a dodatku č. 2 z 1. októbra 2020 bola žiadosť generálneho prokurátora náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov pridelená sudcovi spravodajcovi Petrovi Molnárovi.

9. Generálny prokurátor svoju žiadosť odôvodnil tým, že uznesením prokurátorky Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VII/3 Gv 76/19/1000-374 z 27. októbra 2020 (ďalej len „uznesenie o vznesení obvinenia“) bolo podľa § 199 ods. 1, 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) začaté trestné stíhanie a zároveň bolo podľa § 206 ods. 1, 4 Trestného poriadku s poukazom na § 207a Trestného poriadku a podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na § 207a Trestného poriadku vznesené obvinenie viacerým osobám v pozícii sudcov, okrem iných aj [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] pre zločin zasahovania do nezávislosti súdu podľa § 342 ods. 1, ods. 2 písm. b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) v bode 16 výrokovej časti uznesenia o vznesení obvinenia a pre zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 Trestného zákona v bode 17 výrokovej časti uznesenia o vznesení obvinenia.

10. Podľa navrhovateľa je na podklade zistených skutočností dostatočne odôvodnený záver, že

„16./ v presne nezistenom období roku 2017 na nezistenom mieste v súvislosti s rozhodovaním v právnej veci, v ktorej vystupovali ako strany konania [REDAKOVANÉ],

██████████ a ██████████
██████████, vedenom na Okresnom súde Bratislava I, telefonicky kontaktoval
predseda Okresného súdu Bratislava V ██████████ zákonnú sudkyňu
██████████, pričom ju požiadal o stretnutie, následne po neurčitej dobe podľa
predchádzajúcej dohody sa stretli pred budovou Justičného paláca v Bratislave, kde ju
██████████ požiadal, či by sa na túto vec mohla pozrieť a vec rozhodnúť v prospech
██████████, keď si ██████████ po určitom čase naštudovala predmetný spisový
materiál, sa opätovne stretli pred budovou Justičného paláca, kde povedala ██████████
██████████, že tomuto návrhu nie je možné vyhovieť.

17./ v presne nezistenom období roku 2018 na nezistenom mieste si dal predseda
Okresného súdu Bratislava III ██████████ od neurčitej osoby sľúbiť neurčitý
úplatok pre podpredsedu Okresného súdu Bratislava I ██████████ za to, že
v právnej veci žalobcu: ██████████, proti žalovanému: ██████████
██████████, vedenej na Okresnom súde Bratislava I, konkrétne vo veci dvoch platobných
rozkazov celkovo vo výške cca 40.000.000 € vybaví, aby boli tieto platobné rozkazy vydané
a v tejto súvislosti osloví zákonných sudcov, pričom na spoločnom stretnutí v blízkosti
Justičného paláca na ulici ██████████ v Bratislave ██████████ ukázal
██████████ na prinesených listinách čísla konaní, podľa ktorých zistil, že
sa jedná o sudkyne ██████████ a ██████████, na čo mu
uviedol, že s ██████████ sa vie rozprávať a s ██████████
██████████ skôr nie, pričom mu ██████████ povedal, že ak to dokáže vybaviť, že
bude veľmi spokojný, že tam bude veľmi pekná odmena. “.

11. Podľa generálneho prokurátora zabezpečil vyšetrovateľ v doterajšom priebehu
prípravného konania viacero dôkazov, najmä výsluchy obvinených ██████████,
██████████, ██████████, ██████████, ██████████,
██████████, ██████████, ██████████, ██████████,
██████████, ██████████, ██████████, ██████████,
██████████, ██████████, ██████████, ██████████,
██████████, ██████████, ██████████ a ██████████
██████████, výsluchy poškodených ██████████ a ██████████,

14. Podľa generálneho prokurátora ide o vážne protispoločenské konanie, ktoré je potrebné náležite a dôkladne preveriť. Jediným účinným spôsobom ako reálne preveriť všetky potrebné skutočnosti a okolnosti skutkov, pre ktoré bolo vznesené obvinenie, ale aj skutkov, ktoré ešte nemusia byť v čase vznesenia obvinenia známe, je zabezpečiť trestné konanie s vylúčením akéhokoľvek ovplyvňovania a zasahovania či marenia trestného konania, ktoré je možné najúčinnnejšie zabezpečiť práve väzobným trestným stíhaním obvineného, keďže z jeho strany vzhľadom na už uvedené skutočnosti hrozí reálne nebezpečenstvo marenia trestného konania.

15. Navrhovateľ dodáva, že preskúmaním vyšetrovacieho spisu neboli zistené skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že *„boli zneužitú represívne nástroje trestného práva zo strany iných zložiek štátnej moci ako je exekutíva a prokuratúra, s cieľom odvety za výkon sudcovskej právomoci, alebo s cieľom zabrániť sudcovi v jeho budúcom výkone svojej funkcie. V uvedenej veci možno vylúčiť porušenie ústavnej garancie nezávislosti súdnej moci“*.

16. Ústavný súd po predbežnom prerokovaní žiadosť generálneho prokurátora prijal na ďalšie konanie uznesením sp. zn. PL. ÚS 26/2020 z 29. októbra 2020, ktoré nadobudlo právoplatnosť okamihom jeho prijatia (§ 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

II.

Meritórne rozhodnutie o žiadosti generálneho prokurátora

17. Vzhľadom na charakter a účel konania o súhlase na vzatie do väzby sudcu, z ktorého vyplýva požiadavka urýchleného rozhodnutia o žiadosti generálneho prokurátora (s ohľadom na zákonné lehoty vzťahujúce sa na obmedzenie osobnej slobody podľa čl. 17 ods. 3 ústavy, pozri tiež § 227 zákona o ústavnom súde o bezodkladnom zvolaní pléna predsedom ústavného súdu), plénum ústavného súdu bezprostredne po predbežnom prerokovaní žiadosti generálneho prokurátora pristúpilo k jej meritórnemu posúdeniu.

18. V rámci meritórneho prerokovania žiadosti plénum ústavného súdu podľa § 227 zákona o ústavnom súde umožnilo dotknutému sudcovi, aby sa vyjadril k žiadosti. Pred svojím vyjadrením dotknutý sudca požiadal o umožnenie nahliadnutia do žiadosti generálneho prokurátora a jeho žiadosti predseda pléna vyhovel. Dotknutý sudca v rámci svojho vyjadrenia uviedol, že považuje postup orgánov činných v trestnom konaní za škandalózne, keď po marcovom uznesení ústavného súdu znovu v podstate prekopírujú pôvodné všeobecné obvinenie. Dotknutý sudca ďalej uviedol, že orgány činné v trestnom konaní sú nečinné a neuskutočnili sa žiadne výsluchy v kauze [REDAKOVANÉ] a po uplynutí niekoľkých mesiacov ho znovu zadržali a navrhujú väzbu, čo považuje za protiústavné, rovnako ako aj celkový spôsob vedenia trestného stíhania. Vyslovil tiež podozrenie, že aktivity orgánov činných v trestnom konaní môžu byť dôsledkom jeho advokátskych aktivít v spoločensky citlivých kauzách. Uviedol, že má pozastavený výkon funkcie sudcu na vlastnú žiadosť a navyše mu bol rozhodnutím disciplinárneho senátu výkon funkcie sudcu pozastavený.

19. Ústavný súd v súvislosti s rozhodovaním o žiadosti generálneho prokurátora v prvom rade uvádza, že jeho súhlas na vzatie sudcu do väzby nenahrádza rozhodnutie príslušného všeobecného súdu o väzbe (v tomto prípade rozhodnutie sudcu pre prípravné konanie o návrhu prokurátora na vzatie obvineného sudcu do väzby, pozn.). Je len predpokladom, aby príslušný súd mohol o väzbe (návrhu na vzatie do väzby) rozhodnúť, pričom súhlas ústavného súdu nijako neprejudikuje samotné rozhodnutie o väzbe, ktoré môže vyznieť pozitívne (vzatie do väzby), ako aj negatívne (nevzatie do väzby), s možnou alternatívou nahradenia väzby zákonom ustanovenou garanciou (pri súčasnej konštatácii dôvodov väzby). Samotný výsledok rozhodovania sudcu pre prípravné konanie závisí od konkrétnych okolností prípadu a má byť výsledkom ústavne konformnej aplikácie relevantnej právnej úpravy týkajúcej sa podmienok väzby (Trestný poriadok).

20. Rozhodnutie ústavného súdu o súhlase na vzatie do väzby sudcu teda nenahrádza rozhodnutie všeobecného súdu o väzbe, a to ani z hľadiska vyčerpávajúceho uplatnenia kritérií, použiteľných v rámci prieskumu väzobného rozhodnutia v konaní o ústavnej sťažnosti (ku ktorému môže v konečnom dôsledku dôjsť aj po udelení súhlasu ústavným

súdom a právoplatnom vzatí sudcu do väzby). Súhlas na vzatie do väzby je predovšetkým výrazom (aj keď v reakcii na konkrétne okolnosti prípadu) ochrany deľby moci a má slúžiť na ochranu sudcov pred potenciálnym zneužitím represívnych nástrojov trestného práva (procesu) zo strany iných zložiek štátnej moci (exekutíva, prokuratúra), či už s cieľom odvety za skorší výkon súdnej právomoci, alebo v snahe zabrániť sudcovi v jej budúcom výkone v konkrétnej veci alebo všeobecne. Ochrana proti takému (hoci aj sprostredkovanému) zneužitiu jedného druhu moci proti inej zložke štátnej moci je v súvislosti s rozhodovaním o väzbe poskytovaná nielen moci súdnej (čl. 136 ods. 2 a 3 ústavy), ale aj moci zákonodarnej (čl. 78 ods. 3 ústavy), len v inom kompetenčnom vyjadrení (požiadavka súhlasu Národnej rady Slovenskej republiky na vzatie do väzby jej poslanca).

21. Ústavný súd by preto musel odprieť súhlas na vzatie sudcu do väzby, ak by zistil zneužitie moci v už uvedenom smere. Samozrejme, pri rozhodovaní o súhlase nemôže abstrahovať od základných trestno-procesných (a zároveň aj ústavných) parametrov podmienok väzby, a to či už materiálnych, alebo formálnych. Ústavný súd v tejto súvislosti nemôže prehliadnuť, či návrh generálneho prokurátora obsahuje popis skutku, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie, popis dôkaznej situácie adekvátnej k referenčnému štádiu trestného konania a predstavenie zrozumiteľných dôvodov na väzobné stíhanie príslušného sudcu. Ústavný súd je následne povolaný v komplexných súvislostiach preskúmať tieto okolnosti v medziach ústavou zverenej právomoci a na poli substantívneho aspektu urobiť spoľahlivý záver, že argumenty predstavené v návrhu generálneho prokurátora neumožňujú konštatovať, že navrhované väzobné stíhanie sudcu je neadekvátnym zásahom do súdnej moci.

22. Pokiaľ ide o dôvodnosť vzneseného obvinenia, predmetom konania o súhlase na vzatie do väzby pred ústavným súdom nie je prieskum jeho skutkovej (dôkaznej) a právnej opodstatnenosti vo všetkých intenciách, ktorým sa bude venovať všeobecný súd pri rozhodovaní o väzbe. Úlohou ústavného súdu je posúdenie, či v dôsledku úplne nepodloženého alebo extrémne arbitrárne odôvodneného obvinenia, prípadne v dôsledku iných zistených okolností nedošlo k zneužitiu prostriedkov trestného práva proti

dotknutému sudcovi, ktoré je opísané v bode 20 tohto uznesenia. K tomu je potrebné dodať, že podľa aktuálnej právnej úpravy sa na trestné stíhanie sudcu na rozdiel od predchádzajúceho právneho stavu nevyžaduje súhlas ústavného súdu. Nevyhnutnou podmienkou na udelenie súhlasu na vzatie do väzby sudcu zo strany ústavného súdu však naďalej zostáva vylúčenie porušenia ústavnej garancie nezávislosti sudcov vyplývajúcej z čl. 148 ods. 4 ústavy, podľa ktorého za rozhodovanie nemožno sudcu stíhať, a to ani po zániku jeho funkcie.

23. Vo vzťahu k jednotlivým zákonným väzobným dôvodom podľa § 71 Trestného poriadku je ingerencia ústavného súdu pri rozhodovaní o súhlase na vzatie do väzby sudcu obmedzená, pretože tieto dôvody je následne povolaný autonómne posudzovať všeobecný súd pri rozhodovaní o väzbe s možnosťou preskúmania takého rozhodnutia aj na základe opravného prostriedku podaného oprávnenou osobou, resp. oprávnenými osobami (spoločne s dôvodnosťou vzneseného obvinenia a formálnymi dôvodmi väzby, resp. náležitosťami konania, ktoré predchádzalo rozhodovaniu súdu). Je potrebné si uvedomiť, že v čase aktuálneho rozhodovania ústavného súdu o súhlase na vzatie do väzby návrh prokurátora na vzatie do väzby ešte nebol a ani po udelení súhlasu nemusí byť podaný, resp. ústavný súd nemôže verifikovať jeho finálny obsah.

24. Ústavný súd ďalej uvádza, že akceptuje podanie žiadosti o súhlas na vzatie do väzby sudcu aj v čase, keď ešte samotný návrh na vzatie sudcu do väzby nebol príslušnému všeobecnému súdu podaný. Predmetom konania ústavného súdu je totiž súhlas alebo nesúhlas na vzatie do väzby sudcu, a nie udelenie súhlasu prokurátorovi na podanie návrhu na vzatie sudcu do väzby. Udelenie súhlasu ústavným súdom však neprejudikuje ani podanie návrhu prokurátora na vzatie sudcu do väzby, a už vôbec nie rozhodnutie príslušného všeobecného súdu (sudcu pre prípravné konanie) o takom návrhu prokurátora, resp. o väzbe obvineného sudcu.

25. Pokiaľ ide o formálnu stránku, ústavný súd preskúmal, či došlo k vzneseniu obvinenia dotknutého sudcu v príslušnej procesnej forme a s účinkami vykonateľnosti predmetného uznesenia a či bol dodržaný postup, ktorý musí predchádzať podaniu návrhu

na vzatie do väzby vrátane okolnosti, či návrh na udelenie súhlasu nebol v danom prípade podaný v momente, keď už bola prekročená lehota na odovzdanie zadržanej osoby súdu podľa čl. 17 ods. 3 ústavy.

26. Aplikujúc uvedené východiská, ústavný súd po doručení žiadosti generálneho prokurátora procesne postupoval podľa ustanovení druhého dielu dvadsiatej hlavy piatej časti zákona o ústavnom súde. Tajným hlasovaním členov pléna dospel k záveru, že v posudzovanej veci zjavne nie je preukázaná existencia okolností, ktoré by mohli naznačovať zneužitie postupu orgánov činných v trestnom konaní proti dotknutému sudcovi alebo ktoré by inak vylučovali udelenie súhlasu so žiadosťou generálneho prokurátora. Vo vzťahu k predloženému návrhu generálneho prokurátora s ohľadom na už uvedené skutočnosti ústavný súd uzatvára, že tento posudzoval v súvislosti s možnosťou zásahu do nezávislosti súdnej moci. Keďže dotknutý sudca má aktuálne jednak prerušený výkon funkcie na vlastnú žiadosť a zároveň mu bol následným rozhodnutím disciplinárneho senátu pozastavený výkon funkcie sudcu, je ústavnoprávne udržateľným záver, že vyhovením návrhu na vyslovenie súhlasu so vzatím dotknutého sudcu do väzby nedochádza k ústavne neakceptovateľnému zásahu do súdnej moci. Výkon funkcie sudcu bol u menovaného prerušený aj pri ostatnom rozhodovaní ústavného súdu o žiadosti generálneho prokurátora na udelenie súhlasu na vzatie do väzby, avšak len v krátkom trvaní. Aktuálne, s odstupom viac než pol roka už ústavný súd nepovažuje za pravdepodobné, že by mohlo ísť o ústavne neprípustnú odvetu za výkon funkcie sudcu v konkrétnej veci.

27. Plénum ústavného súdu preto udelilo súhlas na vzatie do väzby [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia. Je potrebné opätovne zdôrazniť, že súhlas na vzatie obvineného do väzby zo strany ústavného súdu nenahrádza následné rozhodovanie všeobecných súdov o väzbe podľa všetkých štandardných zákonných kritérií a pri ústavne konformnom výklade zákona vrátane otázky hodnotenia dôvodnosti, skutkového členenia a právnej kvalifikácie vzneseného obvinenia, danosti väzobných dôvodov pre konkrétny prípad, popřípade iných relevantných procesných otázok. To znamená, že udelením súhlasu na vzatie do väzby obvineného sudcu ústavný súd riešenie týchto otázok v prospech návrhu na vzatie do väzby neodobruje. V rozsahu

bazálneho, ústavnoprávne relevantného prekrytia s rozhodovaním o väzbe všeobecného súdu ústavný súd len konštatuje, že vo vecnom rozsahu výroku uznesenia o vznesení obvinenia zistil skutkový substrát, právne kvalifikovateľný a v konkrétnom prípade stíhateľný ako trestný čin, čím neodobruje právnu kvalifikáciu skutkov, pre ktoré bolo vznesené obvinenie, čo bude úlohou všeobecného súdu pri následnom rozhodovaní o väzbe. Naostatok, k uvedeným okolnostiam (materiálne a formálne podmienky väzby) bude musieť všeobecný súd pristupovať s o to väčšou pozornosťou.

28. Vo zvyšnom rozsahu potom (ako už bolo tiež uvedené) nezistil, že by vznesenie obvinenia pre predmetné skutky, ako aj podanie návrhu na vzatie do väzby v tejto súvislosti v tomto štádiu konania preukázateľne predstavovalo preventívny alebo odvetný útok na funkciu konkrétneho sudcu a sprostredkovane útok na nezávislosť súdnej moci.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok. Toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom, v ktorom ústavný súd o žiadosti rozhodol.

V Košiciach 29. októbra 2020

Ivan Fiačan
predseda pléna Ústavného súdu
Slovenskej republiky